

ส่วนแบ่งการตลาดมีความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต
อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง และผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย
ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Market Shares the Relationship Between Credit Risk Management Capital Adequacy Ratio
and Financial Performance of Thai Commercial Banks Listed
on the Stock Exchange of Thailand

ชूरีพร เมืองจันทร์¹ สุภลักษ์ จงรักษ์^{2*}

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Chureeporn Mueangjun¹ Supaluk Jongruk^{2*}

^{1,2}Faculty of Management Science, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

*Corresponding Author E-mail: Supaluk.j33@gmail.com

(Received: November 18, 2024; Revised: January 8, 2025; Accepted: January 30, 2025)

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบของความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย ตั้งแต่ปี 2557 ถึง 2566 เก็บข้อมูลของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 11 ธนาคาร รายไตรมาส เป็นจำนวนทั้งสิ้น 440 Firm-Year การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบจำลองสมการโครงสร้าง (SEM) ด้วยการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ซึ่งใช้หลักการประมาณค่าด้วยความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood: ML) ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง

ผลการศึกษาพบว่า ความเสี่ยงด้านเครดิตที่มีอิทธิพลต่อส่วนแบ่งการตลาดและมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์มีอิทธิพลต่อส่วนแบ่งการตลาดและมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย ความเสี่ยงด้านเครดิตมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงินผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย และอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์ที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย ผลการศึกษารายการตลาดมีความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง และผลการดำเนินงานทางการเงินเป็นประโยชน์สำหรับธนาคาร ผู้จัดการ และหน่วยงานกำกับดูแล ธนาคารควรให้ความสำคัญกับทางเลือกเชิงกลยุทธ์มากขึ้นเพื่อเพิ่มผลการดำเนินงาน นอกจากนี้ธนาคารต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบและมาตรฐานการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่องผ่านการปรับโครงสร้างอัตราส่วนการใช้เงินทุนและจำนวนเงินสำรองที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านเครดิต

คำสำคัญ: ความเสี่ยงด้านเครดิต, อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์, ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร, ผลการดำเนินงานทางการเงิน

Abstract

This study aimed to analyze the relationship and effects of credit risk, capital adequacy ratio, market share, and financial performance of commercial banks of Thailand between 2014 – 2023. Collects data from 11 commercial banks listed in the Stock Exchange of Thailand, quarterly, totaling 440 firm-years. The data were analyzed using Structural Equation Modeling (SEM) with Path Analysis, using the Maximum Likelihood (ML) principle to estimate the path coefficient. The study found that credit risk influences market share and financial performance Bank market share influences financial performance. Capital Adequacy Ratio influences market share and has a positive relationship with financial performance of Thai commercial banks. Credit risk has a positive relationship with financial performance through market share of Thai commercial banks, and Capital Adequacy Ratio influences financial performance of banks through market share of Thai commercial banks. The study found that market share has a relationship between credit risk management, capital to risk-weighted asset ratio, and financial performance is useful for banks, managers, and regulators. Banks should focus more on strategic alternatives to increase performance. In addition, banks must continuously comply with regulations and supervisory standards through the adjustment of capitalization ratio and credit risk-related reserves.

Keywords: Credit Risk, Capital Adequacy Ratio, Market Share, Financial Performance

บทนำ

ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ต้องเผชิญกับความผันผวนค่อนข้างมากทั้งสภาพการแข่งขันและปัจจัยด้านเศรษฐกิจล้วนมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะภาวะในปี พ.ศ. 2550 ที่ต้องเผชิญกับความเสี่ยงและความผันผวนไม่ว่าจะเป็น ค่าเงินบาทที่แข็งขึ้นและราคาน้ำมันที่สูงขึ้นตลอดจนปัญหาซับไพร์มวิกฤตการเงินโลกที่มีเกิดจากภาคอสังหาริมทรัพย์และภาคการเงินของสหรัฐอเมริกาส่งผลต่อปัญหาสภาพคล่องของสถาบันการเงินสำคัญหลายแห่งทั่วโลกจนต้องมีการควบรวมกิจการหรือปิดตัวลงจากปัญหาวิกฤตทางการเงินของสหรัฐอเมริกาได้ส่งผลให้เศรษฐกิจหลายประเทศเข้าสู่ภาวะถดถอยประเทศไทยซึ่งมีระบบเศรษฐกิจและการเงินเชื่อมโยงกับประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ ก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงผลกระทบนี้ได้การดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์นอกจากจะขึ้นอยู่กับมาตรการต่าง ๆ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้กำหนดขึ้นแล้วยังขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจและสภาวะแวดล้อมทางการเงินของประเทศ ซึ่งปัจจุบันการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์มีการแข่งขันกันสูงและจากเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ธนาคารพาณิชย์ควรวางแผนและปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การแข่งขันเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะการแข่งขัน ในปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันถือว่าเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญทั้งระบบการเงินและระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยธนาคารพาณิชย์ทำหน้าที่เป็นแหล่งระดมเงินทุนจากผู้มีเงินออมและแหล่งเงินกู้ขนาดใหญ่สำหรับผู้ต้องการเงินทุนทั้งในภาคธุรกิจ ภาครัฐ และภาคครัวเรือน อีกทั้งยังเป็นช่องทางที่ใช้ในการส่งผ่านนโยบายการเงินของรัฐบาล ซึ่งการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ลูกหนี้หรือคู่สัญญาไม่สามารถชำระหนี้หรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงไว้โดยอาจเกิดจากการประสบปัญหาทางการเงินของลูกหนี้จาก ความผันผวนทางเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อธุรกิจความผิดพลาดในการบริหารจัดการของลูกหนี้ที่อาจส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินกองทุนของบริษัท และบริษัทย่อมความเสี่ยงอาจเกิดขึ้นได้ทั้งจากการทำธุรกรรมทางการเงินโดยปกติ ซึ่งธนาคารได้มีการประเมิน

และติดตามสถานการณ์รวมทั้งกำหนดแนวทางเพื่อรองรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อให้การดำเนินธุรกิจของธนาคารไม่หยุดชะงักโดยธนาคารให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในทุกด้าน โดยมีการพัฒนาเครื่องมือและกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ธนาคารสามารถดำเนินธุรกิจได้ตามเป้าหมายและมีผลการดำเนินงานดีขึ้นจากปีก่อนอย่างชัดเจนขณะที่ระดับความเสี่ยงยังอยู่ในระดับที่ธนาคารยอมรับได้ และการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตจะถูกวัดปริมาณโดยใช้ตัวชี้วัด เช่น อัตราส่วนสินเชื่อด้อยคุณภาพ Non Performing Loan (NPL) เพอร์เซ็นต์ของสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดดอกเบี้ยเนื่องจากการค้างชำระหรือผิดนัดชำระหนี้การจัดการสรรการสูญเสียสินเชื่อจำนวนเงินที่กินไว้เพื่อรองรับการสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากสินเชื่อที่ไม่ดีการให้คะแนนเครดิต (Larcher, 2022) และตลาดการเงิน (Financial Market) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจ โดยเป็นกลไกในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างราบรื่นเป็นแหล่งที่ผู้ มีเงินเหลือและผู้ที่ต้องการเงินมาพบและตกลงกู้ยืม หรือซื้อขายหลักทรัพย์ หรือตราสารรูปแบบ ต่าง ๆ ระหว่างกัน ซึ่งอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์ (Capital Adequacy Ratios) ธนาคารมีเงินทุนที่เพียงพอส่งผลถึงความมั่นคงของธนาคารโดยตรงเพราะช่วยทำให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้ของธนาคาร โดยเฉพาะเมื่อเกิดเหตุการณ์ เช่น มูลค่าของสินทรัพย์ของธนาคารลดลงโดยเฉพาะจากลูกหนี้สินเชื่อหรือเมื่อธนาคารเกิดการขาดทุนมาก ๆ ดังนั้นหากธนาคารมีเงินกองทุนที่เพียงพอรองรับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อธนาคารและสามารถป้องกันการเกิด Bank Run รวมถึงความเสี่ยงต่อการล้มละลายของธนาคาร การวัดความเสี่ยงพอของเงินกองทุนของธนาคารสามารถทำได้หลายวิธี เช่น อัตราส่วนเงินทุนของเจ้าของต่อสินทรัพย์ (Equity Capital to Assets) และผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์จะถูกรายงานออกมาในรูปของข่าวธนาคารแห่งประเทศไทย โดยฝ่ายกลยุทธ์สถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นการรายงานเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันโดยจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับสินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ การขยายตัว การชะลอตัว การลดลง รวมถึงการชำระคืนหนี้ของธุรกิจขนาดใหญ่ สินเชื่อประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสินเชื่ออุปโภคบริโภค สินเชื่อธุรกิจ คุณภาพสินเชื่อ ผลประกอบการ กำไรของธนาคาร รวมถึง การวิเคราะห์คาดการณ์ตัวเลขต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้มีบทความที่นำเสนอเกี่ยวกับการวัดผลการดำเนินงานหรือความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ นอกจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets: ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE) นั่นคือ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ไทย (Net Interest Margin: NIM)

ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์จึงเป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและธนาคารพาณิชย์ถือเป็นตัวกลางทางการเงินที่สำคัญที่สุดที่มีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับภาคเศรษฐกิจต่าง ๆ เพื่อรักษาเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำกับตรวจสอบสถาบันการเงินให้มีการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม สำหรับแนวคิดเรื่อง Basel เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์กับการดำรงเงินกองทุนสำรองขั้นต่ำเพื่อสร้างเสถียรภาพให้กับระบบการเงินหากสถาบันการเงิน Basel ได้รับการพัฒนาขึ้นโดย Bank for International Settlement (BIS) ซึ่งเป็นองค์กรระหว่างประเทศทำหน้าที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างธนาคารกลางและธนาคารพาณิชย์ของประเทศต่าง ๆ กำกับดูแลความเสี่ยงตลอดจนเป็นศูนย์กลางในการทำวิจัยทางเศรษฐกิจและการเงิน Basel ยังกำหนดให้สถาบันการเงินต้อง ประเมินระดับความเสี่ยงของตนเองเงินกองทุน ที่มีอยู่ เพียง พอที่จะรองรับความเสี่ยง ธนาคารจำเป็นต้องมีเงินกองทุนในอัตราส่วนที่เพียงพอเพื่อรองรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการขยายสินเชื่อที่มากเกินไปการดำรงเงินกองทุนในระดับสูงทำให้ธนาคารมีความมั่นคงและน่าเชื่อถือในระดับที่ต้นนั้นย่อมส่งผลต่อโอกาสการหารายได้ของธนาคารจากเงินทุนที่จัดหามา ซึ่งจากการศึกษาของ Le and Ngo (2020) พบว่า ธนาคารที่มีความระดับความเสี่ยงพอของเงินกองทุนเพิ่มสูงขึ้นส่งผลทำให้ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารลดลง

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร และผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยในการศึกษาครั้งนี้เลือกศึกษาเรื่องความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารและผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ ตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งก็คือธนาคารพาณิชย์ไทยที่มีสินทรัพย์รวมมากกว่าร้อยละ 10 ของสินทรัพย์รวมธนาคารพาณิชย์ไทย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของความเสี่ยงด้านเครดิตที่มีอิทธิพลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของความเสี่ยงด้านเครดิตที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย
4. เพื่อศึกษาอิทธิพลของอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์ที่มีอิทธิพลต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย
5. เพื่อศึกษาอิทธิพลของอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์ที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคาร

ทบทวนวรรณกรรม

ธนาคารตระหนักดีว่าการบริหารความเสี่ยงเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงิน โดยได้มีการกำหนดแนวทางในการบริหารความเสี่ยงแต่ละด้านเพื่อให้แน่ใจได้ว่าธนาคารมีกลไกกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพในช่วงที่ผ่านมาธนาคารได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยความเสี่ยงสำคัญที่อาจมีผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจการเงินและนำมาปรับปรุงโครงสร้างองค์กรตลอดจนกระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างให้ระบบการบริหารความเสี่ยงของธนาคารมีประสิทธิภาพได้มาตรฐานเทียบเคียงระดับสากลและสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ Basel ซึ่งกระบวนการบริหารความเสี่ยงของธนาคารประกอบด้วยการระบุความเสี่ยงสำคัญซึ่งจะส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจของธนาคารการประเมินความเสี่ยงแต่ละประเภทการติดตามและควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ภายในระดับที่เหมาะสมและการรายงานความเสี่ยงประเภทต่าง ๆ ให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบเพื่อให้สามารถบริหารและจัดการความเสี่ยงได้ทันต่อเหตุการณ์ การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต โอกาสที่จะเกิดการสูญเสียหรือการขาดทุนอันเนื่องมาจากการที่ผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ของตนได้ตามที่กำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นหนี้สินรูปแบบใดส่วนการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านเครดิตคือการรับมือและลดความเสี่ยงให้ต่ำที่สุดโดยอาศัยความรู้ความเข้าใจทั้งด้านทุนของธนาคารและเงินสำรองประกันความเสี่ยงด้านเงินกู้ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในการดำเนินงานสำหรับสถาบันการเงินทั่วโลกมาช้านานยิ่งเมื่อเกิดวิกฤตการณ์การเงินโลกครั้งสำคัญครั้งล่าสุดที่ผ่านมาความเสียหายที่บังเกิดขึ้นนั้นทำให้ประเด็นด้านการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตมีความสำคัญและ เป็นที่สนใจยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Olalekan (2010) แสดงให้เห็นว่าการบริการความเสี่ยงโดยธนาคารช่วยลดส่วนแบ่งการตลาดจากการศึกษาการบริหารความเสี่ยงและส่วนแบ่งตลาดแสดงให้เห็นว่ากลยุทธ์การกระจายความเสี่ยงสามารถเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดได้พร้อมกันและลดความเสี่ยงของธนาคารดังนั้นธนาคารที่เชี่ยวชาญในบริษัทจำกัดจำนวนกิจกรรมมีส่วนแบ่งตลาดน้อยธนาคารที่ดำเนินการในกิจกรรมที่มีความหลากหลายมากขึ้นมีส่วนแบ่งการตลาดที่สำคัญอันที่จริงธนาคารต่าง ๆ ที่นำกลยุทธ์การเติบโตมาใช้เพื่อกระจายกิจกรรมและ/หรือผลิตภัณฑ์ไปยังตลาดใหม่และดึงดูดลูกค้าได้มากขึ้น

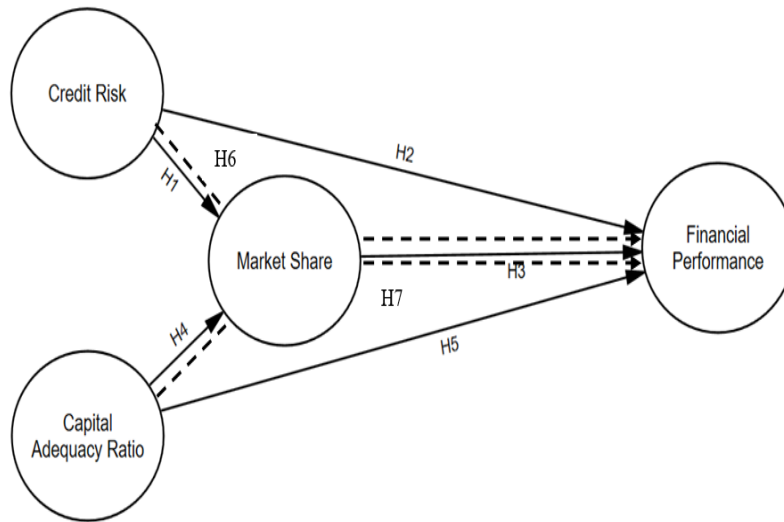
อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์ ใช้หลักเกณฑ์ BASEL เนื่องจากหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนสำหรับธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งในปัจจุบันหลักเกณฑ์ BASEL ได้ถูกพัฒนาถึงเวอร์ชันที่ 3 (BASEL III) ซึ่งทางธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้ปรับปรุง

หลักเกณฑ์ให้สอดคล้องและหลักเกณฑ์ฉบับใหม่เน้นไปที่เรื่องของความแข็งแกร่งของเงินกองทุนธนาคารและการเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นสู่สาธารณะ ซึ่งอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ของธนาคารเป็นข้อมูลที่เปิดเผยตามหลักเกณฑ์ BASEL และการนำอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ไปเป็นตัวช่วยคัดกรองหุ้นธนาคาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Belkhaoui & Hellara (2014) ธนาคารที่มีเงินทุนเพียงพอสามารถจัดการกับผลกระทบทางเศรษฐกิจมหภาคที่ไม่พึงประสงค์ได้ ดังนั้นอัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์ที่ปรับปรุงแล้วจะช่วยลดความเสี่ยงจากการผิดนัดของธนาคารและต้นทุนทางการเงินการดำเนินงานผ่านเบี้ยประกันภัยความเสี่ยงต่ำที่ถามโดยเจ้าหนี้

ส่วนแบ่งตลาดของธนาคาร การดำเนินธุรกิจด้านการตลาดเป็นปัจจัยที่สำคัญคือด้านผลิตภัณฑ์เป็นความต้องการของลูกค้าและต้องสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นเป็นตัวสำคัญมีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ต้นทุนที่ลูกค้าต้องจ่ายในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการรวมถึงความพยายามในการใช้ความคิดและการก่อพฤติกรรมเปรียบเสมือนคุณค่าทั้งหมดที่ลูกค้ารับรู้เพื่อให้ได้ผลประโยชน์จากการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการคุ้มค่ากับเงินที่จ่ายไปด้านช่องทางการจัดจำหน่ายเป็นการนำเสนอบริการให้แก่ลูกค้าและช่องทางในการนำเสนอการให้บริการแก่ลูกค้าที่สามารถเข้าถึงลูกค้าได้ง่ายและด้านการส่งเสริมการตลาดเป็นการติดต่อสื่อสารข้อมูลระหว่างผู้ขายกับผู้ซื้อการสร้างทัศนคติ และพฤติกรรมการซื้อ ซึ่งจากงานวิจัยของ Ozili (2023) ธนาคารที่มีส่วนแบ่งการตลาดขนาดใหญ่เท่านั้นที่สามารถบรรลุผลกำไรสูงซึ่งธนาคารสามารถนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างและโดดเด่นให้กับลูกค้าจะสามารถขายได้ในราคาที่สูงในการทบทวนวรรณกรรมเป็นที่ทราบกันว่าส่วนแบ่งการตลาดส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธนาคารจากตัวอย่างบริษัท 2,611 แห่งจากฐานข้อมูล PIMS ดังนั้นจึงตั้งสมมติฐานดังนี้

ผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ การที่ธนาคารสามารถทำกำไรได้สูงย่อมแสดงถึงผลการดำเนินงานที่ดีของธนาคาร ทั้งนี้การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ใช้อัตราส่วนและผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์จะถูกรายงานออกมาในรูปของข่าวธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งมี 4 ตัววัดที่อธิบายตัววัดผลการดำเนินงานที่ดีที่สุด คือ 1) มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (EVA) 2) ส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) 3) ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (ROA) และ 4) ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย (ROE) โดยมีอิทธิพลจากรายการประเภทของธนาคาร ขอบเขตของผู้ถือหุ้นต่างประเทศ การปฏิรูปของธนาคารและ ตัวแปรทางเศรษฐศาสตร์มหภาค ซึ่งพบว่า มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ (EVA) และ ส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) เป็นตัววัดที่ดีกว่าผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เฉลี่ย (ROA) และ ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย (ROE) ในขณะที่ Kirakul (2019) ได้ศึกษาปัจจัยที่กำหนดผลการดำเนินงานของธนาคารในประเทศไทย: ธนาคารในประเทศและธนาคารต่างประเทศ โดยใช้ปัจจัยภายในคือคุณลักษณะเฉพาะของธนาคาร ปัจจัยภายนอกคือเศรษฐกิจมหภาค และปัจจัยข้ามชาติ และมีตัวแปรตามคือผลตอบแทนของสินทรัพย์ (ROA) และ ส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (NIM) ซึ่งพบว่าสำหรับธนาคารในประเทศ ขนาดของธนาคารและการเติบโตของ GDP มีผลกระทบทางลบกับผลการดำเนินงาน ส่วนอัตราส่วนเงินกองทุน ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องมีผลกระทบทางบวกกับผลการดำเนินงาน ส่วนธนาคารต่างประเทศ ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง อัตราส่วนต้นทุนต่อรายได้และอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนมีผลกระทบทางบวกกับผลการดำเนินงาน จากงานวิจัยของ Mohammad (2016) ศึกษาการวัดประสิทธิภาพทางการเงินตาม CAMEL เกี่ยวกับธนาคารอิสลามที่เลือกในบังกลาเทศ ตั้งแต่ปี 2007-2014 ผลการดำเนินงานของธนาคารอิสลามที่คัดเลือกสามแห่งจากธนาคารอิสลามแปดแห่งในบังกลาเทศ แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพทางการเงินของธนาคารอิสลามที่เลือกทั้งหมด (IBBL, EXIM bank และ SJBL) ภายใต้การจัดอันดับของ CAMEL นั้น มีความแข็งแกร่งทุกประการ ประสิทธิภาพมีกระบวนการต่อเนื่อง และต้องใช้นวัตกรรมและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับให้เข้าถึงกับความต้องการที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น แนวโน้มผลการดำเนินงานของธนาคารอิสลาม

ในบังคลาเทศสามารถปรับปรุงได้มากขึ้น จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยใช้ตัววัดผลการดำเนินงาน คือ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนผู้ถือหุ้น (ROE) และ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม NIM)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

Credit Risk แทน ความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารพาณิชย์ Capital Adequacy Ratio แทน อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์ Market Share แทน ส่วนแบ่งตลาดของธนาคารพาณิชย์ Financial Performance แทน ผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 11 ธนาคาร ที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน โดยเก็บข้อมูลตั้งแต่ พ.ศ. 2557 - 2566 ระยะเวลา 10 ปี รายไตรมาส จำนวน 11 ธนาคาร ข้อมูลรวมทั้งสิ้น 440 รายปีรายบริษัท (firm-year) ได้แก่ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) บริษัททุนธนชาติ จำกัด (มหาชน) ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารเกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) บริษัททีสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และบริษัทแอล เอช ไฟแนนซ์เชียล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2566)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นข้อมูลรายไตรมาสที่ 1 ถึง ไตรมาสที่ 4 ตั้งแต่ปี 2557 ถึง 2566 โดยข้อมูลที่ศึกษาเป็นข้อมูลเชิงปริมาณของธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 11 ธนาคาร ระหว่างปี พ.ศ. 2557 – 2566 เก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี แบบแสดงรายการ 56-1 งบการเงิน และ หมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิจัยแบ่งเป็นความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ผลการดำเนินงาน

ทางการเงินของธนาคาร ซึ่งตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรแฝง ได้ทั้งสิ้น 4 ตัวแปร ซึ่งในการวิจัยที่ผ่านมามีการใช้ตัวแปรดังกล่าว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ร้อยละ ผู้วิจัยนำมาใช้ในการอธิบายหรือบรรยายผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และ 2) การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) โดยการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ด้วยเทคนิคการใช้หลักการค่าประมาณความควรจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood: ML) ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางด้วยโปรแกรม AMOS

ความหมายตัวแปรและการวัดค่า

ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) ความเสี่ยงที่คู่สัญญาหรือลูกหนี้ไม่สามารถปฏิบัติตามภาระผูกพันที่ได้ตกลงกันไว้เกี่ยวกับการให้สินเชื่อ การลงทุน และการก่อภาระผูกพัน เช่น ลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยได้ วัดจาก Capital Adequacy Ratio คือ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง Non - Performing Loan Ratio คือ เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ Cost Per Loan Assets คือ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ Cash Reserve Ratio คือ อัตราเงินสดสำรอง Capitalization Ratio คือ อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์

Market Share คือ ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ส่วนแบ่งการตลาดของเงินฝากของแต่ละธนาคารจะถูกวัดในตอนท้ายของแต่ละปีโดยอัตราส่วนของเงินฝากของธนาคารต่อยอดเงินฝากทั้งหมดของภาคธนาคาร คำนวณจาก $MSit = \text{เงินฝากของธนาคาร} / \text{เงินฝากรวมของภาคธนาคาร}$

ROA คือ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ วัดจากอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อเงินลงทุน ซึ่งอัตราส่วนนี้แสดงถึงความสามารถและผลการดำเนินงานของผู้บริหารในการสร้างผลกำไรต่อเงินลงทุน

ROE คือ วัดจากอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อส่วนผู้ถือหุ้น ซึ่งรวมถึงส่วนทุน ส่วนกำไรสะสม และส่วนสำรองอื่น ๆ ที่ไม่รวมหนี้สิน อัตราส่วนนี้แสดงถึงความสามารถและผลการดำเนินงานของผู้บริหารในการสร้างผลกำไรเพื่อตอบสนองผู้ถือหุ้นได้

Net Interest Margin คือ อัตราส่วนรายได้ดอกเบี้ยสุทธิต่อสินทรัพย์รวม การวัดสะท้อนความสามารถในการหารายได้ของธนาคารพาณิชย์จากส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยรับและดอกเบี้ยจ่าย โดยองค์ประกอบที่สำคัญของดอกเบี้ยรับ คือ ปริมาณสินเชื่อและอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อ ซึ่งในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อธนาคารพาณิชย์จะต้องพิจารณาถึงต้นทุนต่าง ๆ

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร และผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคาร

ความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคาร ตั้งแต่ปี 2557 ถึง 2566 จำนวน 11 ธนาคาร ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีความเสี่ยงด้านเครดิต สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททีเอสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) มีความเสี่ยงด้านเครดิต ร้อยละ 165.22 ธนาคารกรุงเทพ มีความเสี่ยงด้านเครดิต ร้อยละ 158.32 และ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา มีความเสี่ยงด้านเครดิต ร้อยละ 158.32

อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์ ตั้งแต่ปี 2557 ถึง 2566 จำนวน 11 ธนาคาร ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารกรุงไทย มีอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์ร้อยละ 82.67

เปอร์เซ็นต์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา อยุธยา มีอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์ร้อยละ 77.42 และ ไทยพาณิชย์ มีอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์ร้อยละ 76.67

ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ตั้งแต่ปี 2557 ถึง 2566 จำนวน 11 ธนาคาร ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ มีส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ร้อยละ 153.15 ธนาคารกรุงศรีอยุธยา มีส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ร้อยละ 152.42 และ ธนาคารไทยพาณิชย์ มีส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร ร้อยละ 148.52

ผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคาร ตั้งแต่ปี 2557 ถึง 2566 จำนวน 11 ธนาคาร ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททีเอสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ร้อยละ 26.84 ธนาคารกรุงเทพ มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธिर้อยละ 24.86 และ ธนาคารกรุงไทย มีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ ร้อยละ 24.35

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2557-2566 จำนวน 11 ธนาคาร ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททีเอสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ร้อยละ 25.27 ธนาคารกสิกรมีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ร้อยละ 19.99 และ ธนาคารไทยพาณิชย์ มีอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ ร้อยละ 19.75

อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2557-2566 จำนวน 11 ธนาคาร ระยะเวลา 10 ปี ซึ่งธนาคารที่มีอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ บริษัททีเอสโก้ไฟแนนเชียลกรุ๊ป จำกัด (มหาชน) มีอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ร้อยละ 169.02 ธนาคารไทยพาณิชย์ มีอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้น ร้อยละ 146.99 และ ธนาคารกรุงไทย มีอัตราผลตอบแทนของส่วนผู้ถือหุ้นร้อยละ 124.73

ผลการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรในแบบจำลองโครงสร้าง (Structural Model) เพื่อหาขนาดอิทธิพลที่ปรากฏในความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นและทำการตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลอง (Goodness of Fit Measures) เพื่อศึกษาภาพรวมของแบบจำลองว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามเกณฑ์ (Myrden & Kelloway, 2015)

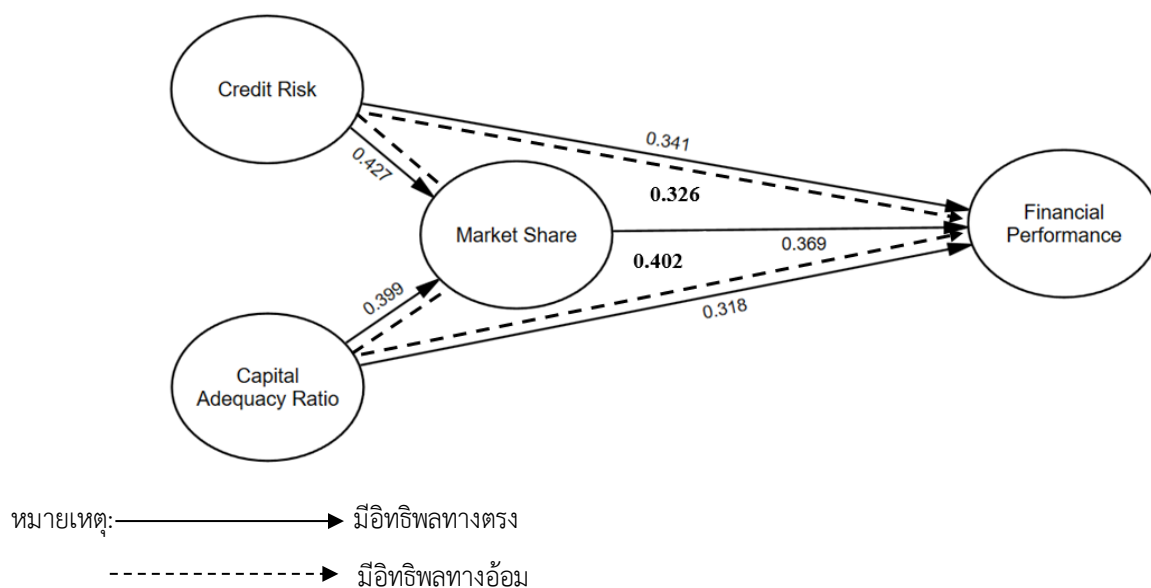
จากการตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ค่าสถิติและเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของแบบจำลองผ่านเกณฑ์แสดงว่าแบบจำลองสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตารางที่ 1 ผลลัพธ์ของแบบจำลองสมการโครงสร้างสมการ

Measure	Threshold	Initial Model		Final Model	
		Estimate	Interpretation	Estimate	Interpretation
CMIN		431.325		422.211	
CMIN/DF	Between 1 and 3	2.42	Excellent	2.55	Excellent
CFI	>.95	.944	Need More DF	.953	Acceptable
GFI	>.95	.931	Excellent	.956	Excellent
SRMR	>.08	.033	Excellent	.041	Excellent
RMSES	>.05	.031	Excellent	.024	Excellent

จากตารางที่ 1 พบว่า การวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง การวิเคราะห์ SEM ได้ดำเนินการเพื่อตรวจสอบอิทธิพลของความเสถียรด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์กับผลการดำเนินงานของบริษัท ผลลัพธ์สุดท้ายแสดงให้เห็นว่าแบบจำลองสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ $\chi^2 = 422.211$, $CMIN/DF = 2.55$, $CFI = .915$, $GFI = .956$, $SRMR = .05$, $RMSEA = .024$ สรุปได้ว่าแบบจำลองสมการโครงสร้างของส่วนแบ่งการตลาดมีความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงและผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลลัพธ์ของแบบจำลองสมการโครงสร้างให้เห็นผลกระทบของการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ดังแสดงในภาพที่ 2

ผลการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคาร

ภาพที่ 2 แสดงเส้นทางความสัมพันธ์ของโมเดลที่มีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

จากภาพที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์การตรวจสอบข้อมูลการวิเคราะห์โมเดลตามสมมติฐานการวิจัย พบว่า โมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยค่า $CMIN-p = 431.325$ ค่า $CMIN/df = 41.417$ ค่า $GFI = .956$ ค่า $CFI = .943$ ค่า $AGFI = .945$ $RMSEA = .024$ ซึ่งผ่านเกณฑ์ทุกค่า

ผลการคำนวณอิทธิพลทางตรง (Direct Effect) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect) และผลรวมอิทธิพล (Total Effect)

ตารางที่ 2 แสดงผลการประมาณค่า Standardized Direct Effects, Indirect Effects

Hypotheses	Path Relationship	DE	t-values	P-values	IDE	t-values	P-values	VAF
H1	CR → MS	.427	1.678	.051				
H2	CR → FP	.341	1.347	.014				
H3	MS → FP	.369	2.387	.024				
H4	CAR → MS	.399	2.341	.023				
H5	CAR → FP	.318	4.267	.025				
H6	CR → MS → FP				.326	2.356	.012	.620
H7	CAR → MS → FP				.402	3.576	.003	.547

$p < .05$; DE = Direct Effect, IDE = Indirect Effect, VAF = Variance Accounted For = $IDE/IDE+DE$

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

อิทธิพลของความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารมีอิทธิพลทางตรงต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร โดยมีระดับอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .427 ความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคาร มีโดยมีระดับอิทธิพลเท่ากับ .341 ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคาร มีโดยมีระดับอิทธิพลเท่ากับ .369 อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์มีอิทธิพลทางตรงต่อส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร โดยมีระดับอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .399 และการดำเนินงานทางการเงินของธนาคาร มีโดยมีระดับอิทธิพลเท่ากับ .318 ความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร มีโดยมีระดับอิทธิพลเท่ากับ .326 และอัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคาร มีโดยมีระดับอิทธิพลเท่ากับ .402

อภิปรายผลการวิจัย

ความเสี่ยงด้านเครดิตที่มีอิทธิพลต่อส่วนแบ่งการตลาดและอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งโอกาสที่จะเกิดการสูญเสียหรือการขาดทุนอันเนื่องมาจากการที่ผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ของตนได้ตามที่กำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นหนี้สินรูปแบบใดส่วนการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านเครดิต คือ การรับมือและลดความเสี่ยงให้ต่ำที่สุดโดยอาศัยความรู้ความเข้าใจทั้งด้านทุนของธนาคารและเงินสำรองประกันความเสี่ยงด้านเงินกู้และอัตราเงินสดสำรองเป็นอัตราที่ธนาคารกลางกำหนดขึ้นคิดเป็นร้อยละของเงินฝาก ซึ่งการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต คือ เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง เงินสำรองหนี้สูญต่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ต้นทุนต่อสินทรัพย์สินเชื่อ อัตราเงินสดสำรอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mahjus (2023) ศึกษาผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจต่อพฤติกรรมการดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่า ผลผลิตมวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นมีผลทำให้อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงเพิ่มขึ้นและการลดลงของการลงทุนภาคเอกชนทำให้อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงเพิ่มขึ้นซึ่งผลผลิตมวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นมีผลทำให้อัตราส่วนเงินฝากต่อเงินกองทุนเพิ่มขึ้นการลดลงของ MLR มีผลทำให้อัตราส่วนเงินฝากต่อเงินกองทุน

ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่า ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารที่มีการระดมเงินออมระยะยาวและให้สินเชื่อระยะยาวตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ได้แก่ เงินฝากประจำตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป พันกู้ พันสามัญ และพันธบัตรทั้งของรัฐบาลและเอกชน อาจแบ่งเป็นตลาดสินเชื่อทั่วไปและตลาดหลักทรัพย์ ตลาดสินเชื่อทั่วไปประกอบด้วยธนาคารพาณิชย์ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Belkhaoui (2014) ส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคาร พบว่าโครงสร้างการตลาดมีความสัมพันธ์เชิงบวกและมีผลกระทบทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานของธนาคาร และส่วนแบ่งการตลาดมีความสัมพันธ์เชิงบวกและผลกระทบทางตรงต่อผลการดำเนินงานของธนาคาร

อัตราส่วนของทุนต่อสินทรัพย์มีอิทธิพลต่อส่วนแบ่งการตลาดและมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Larcher (2022) ศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตัวเลขอัตราเงินกองทุนภายใต้ Basel และตัวเลขอัตราเงินกองทุนตามราคาตลาดที่มีต่อผลตอบแทนในหลักทรัพย์และเงินกองทุนตามราคาตลาดสะท้อนความเสี่ยงของสถาบันการเงินได้ดีกว่าตัวเลขตาม Basel และเชื่อว่าจะสะท้อนไปยังผลตอบแทนในหลักทรัพย์ พบว่า ตัวเลขอัตราเงินกองทุนตามราคาตลาดที่ผู้วิจัยเสนอขึ้นนั้นมีความสัมพันธ์ผกผันกับผลตอบแทนในหลักทรัพย์โดยธนาคารที่มีตัวเลข ซึ่งเงินกองทุนตามราคาตลาดสูงจะให้ผลตอบแทนในหลักทรัพย์ต่ำ

ความเสี่ยงด้านเครดิตมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงินผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่า การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kidane (2020) ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตต่อธนาคารพาณิชย์ที่ทำกำไรในเอธิโอเปีย พบว่า การบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตในแง่ของปัจจัยเฉพาะธนาคารและเศรษฐกิจมหภาคมีผลกระทบต่อการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ในเอธิโอเปียและแสดงให้เห็นว่าผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไม่ได้รับผลกระทบจากปริมาณสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์ที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารผ่านส่วนแบ่งการตลาดของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่า อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เป็นอัตราส่วนที่บ่งบอกถึงความมั่นคงของธนาคาร ส่งผลทำให้ผลการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับ Paukmongkol (2021) พบว่า กลุ่มธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศมีรูปแบบการบริหารธุรกิจแตกต่างจากการหารายได้จากสินเชื่อมีได้เกิดขึ้นกับทุกธนาคารแต่เป็นเพียงธนาคารบางกลุ่มเท่านั้นขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของแต่ละธนาคารที่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ Cheng et al. (2020) พบว่า การจัดสรรเงินให้สินเชื่อให้กับลูกค้าแต่ละประเภทตามระดับความเสี่ยงและผลตอบแทนที่ได้รับจากสินเชื่อแต่ละประเภทแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในและภายนอกของธนาคาร ธนาคารจะเลือกให้สินเชื่อกับผู้กู้ที่มีคุณภาพดี แต่การแข่งขันทวีความรุนแรงขึ้นการคัดเลือกคุณภาพของผู้กู้จะลดลง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบข้อมูลความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารตามนโยบายการควบคุมความเสี่ยงที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงระบบการประกันเงินฝาก
2. เพื่อให้ข้อมูลที่ชี้ให้เห็นความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานปรับปรุงกลยุทธ์เพื่อเป็นแนวทางการทำกำไรเพิ่มขึ้นขององค์กร
3. เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์สำหรับธนาคารพาณิชย์ที่ต้องดำรงเงินกองทุนให้ได้ตามเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดไว้ทำให้ทราบว่าปัจจัยใดที่อาจจะส่งผลกระทบต่อเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่ง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยส่วนแบ่งการตลาดมีความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต อัตราส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง และผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ไทย พบว่า ความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารควรนำหลายด้านมารวมกัน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านตลาด ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง และความเสี่ยงด้านปฏิบัติการเพื่อให้ผู้ตรวจสอบใช้ในการปฏิบัติงานและเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างสถาบันการเงินและธนาคารแห่งประเทศไทย ในการประเมินความเสี่ยงของสถาบันการเงิน และธนาคารพาณิชย์ที่ระงับปัจจัยที่สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงระดับความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

1. การศึกษาผลกระทบของการลงทุนในสังหาริมทรัพย์ของสถาบันการเงินว่ามีผลในทางสนับสนุนและการวิเคราะห์ผลกระทบของการขยายขนาดของบริษัทที่มีต่อความมั่นคงของสถาบันการเงิน

2. การศึกษาในครั้งนี้ใช้ความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารควรรศึกษาในหลายด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านตลาด ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง และความเสี่ยงด้านปฏิบัติการเพื่อให้ผู้ตรวจสอบใช้ในการปฏิบัติงาน และเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างสถาบันการเงินและธนาคารแห่งประเทศไทยในการประเมินความเสี่ยงของสถาบันการเงิน

เอกสารอ้างอิง

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2566). รายชื่อบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2566, จาก <http://www.set.or.th/th/company/companylist.html>

Belkhaoui, S., Lakhal, L., Lakhal, F. & Hellara, S. (2014). Market Structure, Strategic Choices and Bank Performance: a Path Models. *Journal of Managerial Finance*, 40(6), 538-564.

Cheng et al. (2020). Competition and Favoritism in Bank Loan Markets. *Pacific-Basin Finance Journal*, 59(1), 101-214.

Kidane, S. T. (2020). Credit Risk Management and Profitability: Empirical Evidence on Ethiopian Commercial Banks. *Journal Perspektif Pembiayaan dan Pembangunan Daerah*, 8(4), 377-386.

Kirakul, S. (2019). Determinants of Bank Performance in Thailand: Foreign vs. Domestic Banks. *Kasem Bundit Journal*, 20 (Feburary), 51-71.

Larcher, G. (2022). Risk Measurement and Credit Risk Management. *Research Gate*, 10(2022), 23-35.

Le, T. D. & Ngo, T. (2020). The Determinants of Bank Profitability: A Cross-Country Analysis. *Central Bank Review*, 20(2), 65-73.

Mahjus, K. (2023). Banking Credit Risk and Efficiency: Some Countries in ASEAN. *Economics Development Analysis Journal*, 12(2023), 36-49.

Mohammad Kamrul Ahsan. (2016). Measuring Financial Performance Based on CAMEL: A Study on Selected Islamic Bank in Bangladesh. *Asian Business Review*, 6(13), 47-56.

Myrden, S. E. & Kelloway, K. (2015). Young Workers' Perception of Brand Image: Main and Moderating Effects. *Journal of Organizational Effectiveness: People and Performance*, 2(3), 267-281.

Olalekan, A. (2010). Market-Focused Strategic Flexibility Among Nigerian Banks, African. *Journal of Marketing Management*, 2(2), 18-28.

Ozili, P. (2023). Bank Loan Loss Provisioning for Sustainable Development: the Case for a Sustainable or Green Loan Loss Provisioning System. *Journal of Sustainable Finance & Investment*, 10(2023), 45-57.

Paukmongkol, W. (2021). Comparison Profitability Asset Quality Capital Adequacy Classified of Commercial Banks in Thailand. *Journal of Accountancy and Management*, 14(4), 99-199.